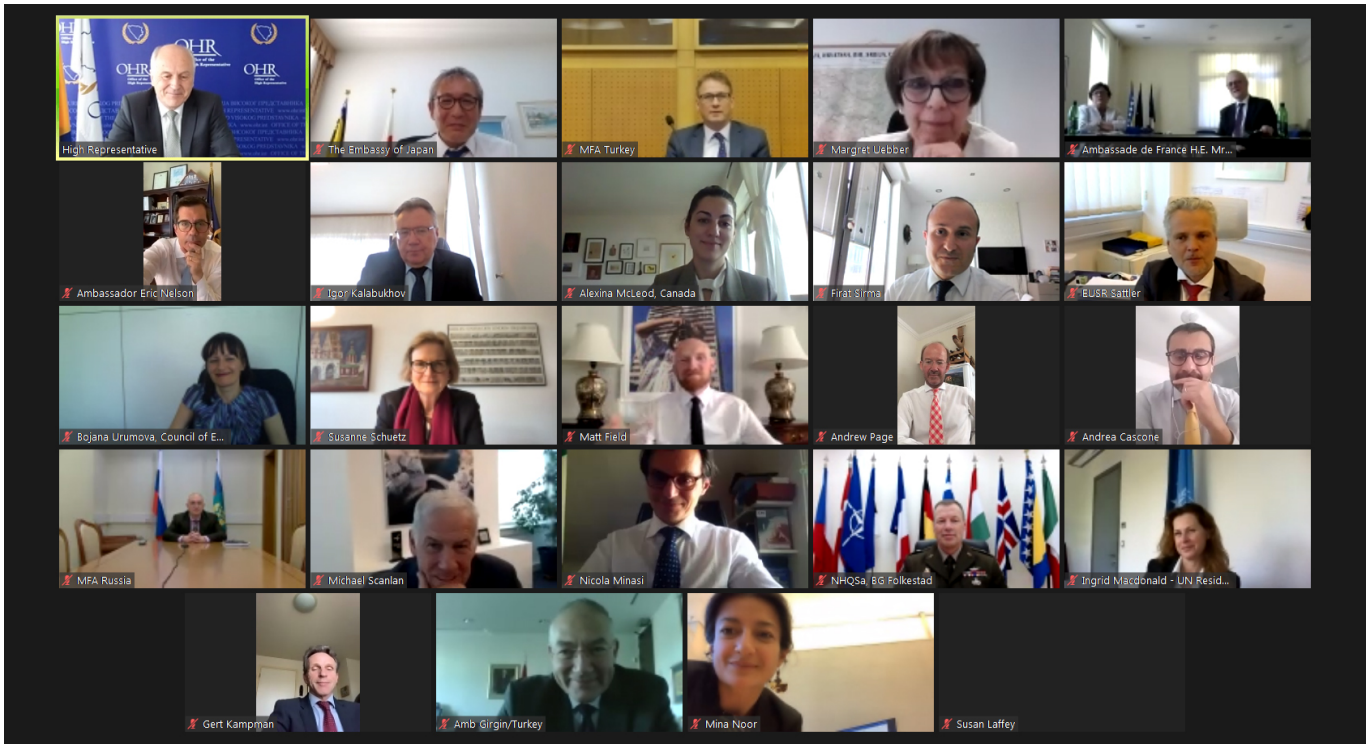

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira*

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (*Peace Implementation Council – PIC*) sastali su se putem video-veze 1. i 2. lipnja 2021. godine kako bi razmotrili stanje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir, koji i dalje predstavlja temelj za stabilnu, sigurnu i prosperitetnu Bosnu i Hercegovinu (BiH). Upravni odbor PIC-a podsjetio je sve strane na njihovu obvezu da u potpunosti poštuju Mirovni sporazum, sve njegove anekse i odluke visokog predstavnika. Upravni odbor još jednom je potvrdio svoje neupitno opredjeljenje za teritorijalni integritet i temeljnu strukturu BiH kao jedinstvene i suverene države, koja se sastoji od dva entiteta. Upravni odbor je ponovio da entiteti nemaju pravo na odcjepljenje od BiH i da oni pravno postoje samo na osnovu Ustava BiH. Upravni odbor podsjetio je vlasti u BiH da je Ustav BiH sastavni dio Općeg okvirnog sporazuma za mir i da su odluke Ustavnog suda BiH konačne i obvezujuće i moraju se provoditi. Upravni odbor još jednom je potvrdio svoju punu potporu visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provedbi njegovog mandata u skladu sa Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, što ostaje nepromijenjeno. Upravni odbor je podvukao da međunarodna zajednica i dalje zadržava potrebne instrumente za osiguranje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir. Naglasio je potrebu za punom provedbom programa 5+2, što je i dalje uvjet za zatvaranje Ureda visokog predstavnika.

Na sjednici održanoj u lipnju 2020. godine, Upravni odbor PIC-a pozdravio je inicijativu Predsjedništva BiH da predvodi reforme koje imaju za cilj ispunjavanje 14 ključnih prioriteta iz Mišljenja Europske komisije kako bi se krenulo dalje na putu članstva BiH u EU. Građani BiH očekuju da njihovi lideri usmjere energiju na ostvarenje osnovnih, ali ipak značajnih reformi u oblasti ekonomije, vladavine prava i izbornoga procesa tijekom ove godine, te na prevazilaženje situacije prouzročene Covidom-19 što je ključno za boljitak građana i ekonomski oporavak.

Unatoč stalnim pozivima da se tekuća godina, kao godina u kojoj nema izbora, iskoristi za provedbu i ubrzanje dogovorenih reformi u BiH, skoro polovina 2021. godine prošla je bez značajnijih pozitivnih ostvarenja.

Upravni odbor PIC-a kontinuirano je pozivao vlasti BiH da postignu sporazum o ograničenoj ustavnoj i izbornoj reformi, time rješavajući presude Europskoga suda za ljudska prava u predmetu Sejdić/Finci i srodnim predmetima koji se odnose na uklanjanje diskriminacije. U procesu izborne reforme, odluke Ustavnog suda BiH koje se odnose na izbore moraju biti uzete u obzir. Upravni odbor PIC-a pozdravio je osnivanje interresorne radne skupine kojom se pokreće već uveliko zakašnjeli institucionalni proces sveobuhvatnoga rješavanja brojnih manjkavosti izbornog okvira, kako bi budući izbori bili slobodniji, pravičniji i usklađeniji s EU i međunarodnim standardima. Upravni odbor PIC-a podvukao je potrebu za aktivnim angažmanom svih lidera iz cjelokupnoga političkog spektra i civilnoga društva, kao i Središnjega izbornog povjerenstva, kako bi ove reforme bile uspješne.

Upravni odbor PIC-a također je kontinuirano pozivao vlasti BiH na provedbu reformi koje se odnose na vladavinu prava i borbu protiv korupcije, koje su ključni dio procesa pristupanja EU i zadobivanja povjerenja građana, uključujući i donošenje amandmana na Zakon o visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću (VSTV) i Zakon o javnim nabavkama, te novi zakon o sukobu interesa.

Upravni odbor PIC-a je, međutim, posvjedočio da su se neki politički lideri fokusirali i upuštali u razdoran i destruktivan diskurs kojim se samo odvraća pozornost s pitanja koja su od istinskoga značenja i građanima uskraćuje mogućnost da dobiju adekvatne usluge i izglede za bolju budućnost. Takav je bio slučaj s bespredmetnom retorikom i aktivnostima koje su se odnosile na takozvano „mirno razdruživanje" BiH, što je bio fokus nedavno usvojenih zaključaka Narodne skupštine Republike Srpske (RS). Upravni odbor PIC-a pozvao je političke lidere u BiH na obustavu daljnjih rasprava i aktivnosti u tom pogledu. Retorika kojom se osporava postojanje entiteta RS, zagovaraju daljnje teritorijalne podjele zemlje ili spominje mogućnost rata također je destabilizirajuća i neprihvatljiva.

Pored toga, Upravni odbor PIC-a izrazio je zabrinutost zbog kontinuiranog veličanja osuđenih ratnih zločinaca, negiranja presuda za genocid i ratne zločine, kao i drugih aktivnosti kojima se izazivaju podjele te podriva međusobno povjerenje i pomirenje, koji su neophodni za izgradnju bolje budućnosti za sve u BiH. Upravni odbor PIC-a podržava sve napore lidera i građana BiH da se uključe u dijalog i konkretne korake na promoviranju povjerenja i pomirenja, te poziva sve lidere na prestanak retorike i poteza koji vode podjelama. Upravni odbor PIC-a poziva bh. lidere da zajedno odaju počast svim poginulim i preživjelim žrtvama rata, kao temelj za mirnu budućnost.

Upravni odbor PIC-a primio je k znanju pozitivne pomake, uključujući provedbu rezultata izbora u Mostaru kroz formiranje Gradskog vijeća i usvajanje proračuna. Upravni odbor PIC-a sastao se s gradonačelnicima Sarajeva, Banjaluke i Mostara i čelništvom Vlade i Skupštine Brčko Distrikta, te je impresioniran njihovom opredijeljenošću da na prvo mjesto stave pružanje javnih usluga, transparentnost upravljanja i ostvarenje potencijala svojih zajednica izgradnjom povjerenja, razvojem infrastrukture i rastom privatnoga sektora. Upravni odbor PIC-a naveo je napredak koji je u tim oblastima postignut u Brčko Distriktu kao dokaz da su ovi ciljevi ostvarivi u BiH uz dovoljno angažmana i političke volje.

Upravni odbor PIC-a izrazio je razočaranje nedostatkom opredijeljenosti za reforme kojima se jačaju fiskalna transparentnost i stabilnost, promovira jedinstven ekonomski prostor i jača lokalna ekonomija, između ostalog i u okviru proširenog aranžmana Međunarodnoga monetarnog fonda (*Extended Fund Facility* – EFF) koji je zatražila BiH. Upravni odbor PIC-a ponovio je da je ključna komponenta tih napora da se osigura kontinuirano adekvatno financiranje i nesmetano funkcioniranje institucija BiH te pozvao na usvajanje proračuna na državnoj razini za 2021. godinu koji će institucijama BiH omogućiti zadovoljavanje potreba i ispunjavanje svojih obveza.

Upravni odbor PIC-a pozvao je vlasti BiH – njene političke i institucionalne lidere, da se bez daljnjeg odlaganja pozabave sljedećim prioritetima:

- Da pristupe rješavanju 14 ključnih prioriteta iz Mišljenja Europske komisije.
- Iskoriste 2021. godinu, kao neizbornu godinu, za provedbu ograničene ustavne i izborne reforme, provedbom presude u predmetu Sejdić-Finci i drugih presuda Europskoga suda za ljudska prava (ESLJP) koje se odnose na izbore, a još uvijek nisu provedene, neke od njih već duže od jednoga desetljeća. Da u procesu izborne reforme uzmu u obzir odluke Ustavnog suda BiH, te preporuke OESS/ODIHR-a, GRECO-a i Venecijanske komisije o integritetu izbora. Da se u procesu izborne reforme uzdrže od poduzimanja zakonodavnih ili političkih koraka koji bi otežali provedbu presuda ESLJP ili vodili daljnjim podjelama.
- Poduzmu konkretne korake na svim političkim razinama za pomirenje u BiH, uključujući i održavanjem zajedničkih komemoracija.
- Rade na unapređenju stabilnosti i otpornosti fiskalnog, ekonomskog i financijskoga sektora, između ostalog i putem reformi koje se predlažu u okviru proširenog aranžmana MMF-a. Usvoje proračun na državnoj razini za 2021. godinu.
- Okončaju formiranje vlada i imenovanja na upražnjena mjesta na svim razinama vlasti, uključujući i suce Ustavnoga suda FBiH.
- Poboljšaju koordinaciju i suradnju između svih razina vlasti u borbi protiv pandemije Covid-19 i

ublažavanju njenih posljedica. Unaprijede programe cijepljenja i mjere jačanja zdravstvenoga sustava.

- Jačaju suradnju između svih razina vlasti, osiguraju dovoljno sredstava i izgrade sustav upravljanja migracijama i azilom kako bi se migracijama i sigurnošću granica upravljalo kao isključivom nadležnošću države. Oba entiteta trebala bi ravnomjerno dijeliti odgovornost za ispunjavanje humanitarnih obveza u smislu smještaja migranata.

Upravni odbor PIC-a pozdravio je imenovanje gospodina Christiana Schmidta za novoga visokog predstavnika i izrazio mu punu potporu u jačanju stabilnosti u BiH tako što će osigurati dosljednu provedbu civilnih aspekata Općeg okvirnoga sporazuma za mir. Upravni odbor PIC-a pohvalio je sadašnjega visokog predstavnika, gospodina Valentina Inzka, za izvanredan rad koji su on i njegov tim uradili na stabilnosti i razvoju BiH.

Sljedeći sastanak Upravnog odbora PIC-a bit će održan 7. i 8. prosinca 2021. godine.

---

* Ruska Federacija se ne slaže sa ovim Komunikeom.